

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΟΣΑΤΥΡΙΚΗ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΓΓΕΤΑ ΜΟΝΟΝ Έν Αθήναις φρ. 18—Έν δε ταίς έπαρ. φρ. 18—Έν τῇ έξωτ. φρ. 22.

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ.

ΤΟ ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΙ

Γ'. ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ — ΜΕΤΕΩΡΑ.

Έν Τρικκάλους, τῆν 5 Οκτωβρίου 1881.

Άγαπητέ μοι Βλάσι,

Σήμερον εξέδραμον μέχρι τῶν ἀρχαίων Σταγῶν, τῆς ἱστορικῆς Καλαμπάκας, ἀφ' ἧς ἐπέστρεψα μόλις πρό μικροῦ. Τὴν Καλαμπάκην ἐφλεγόμην ὑπὸ διακαοῦς πόθου νὰ ἴδω, οὐχὶ μόνον ὡς Ἕλληνα, ἀλλὰ καὶ ἰδίᾳ ὡς ἄτομον, διότι τοῦ ἀτυχοῦς κινήματος τοῦ 1854 εἶχε συμμετάσχει καὶ ὁ πατήρ μου, τοῦ ὁποίου εὐλαβῶς ἀκόμη διατηρῶ ἐν Αῠθῆναις τὴν πυριτοθήκην καὶ τὸ ὄπλον ἀπὸ τῆς δυστυχοῦς ἐκείνης ἐποχῆς. Ὅταν ἀφίππευσα ἐν Καλαμπάκᾳ, πρὶν ἐρωτήσω ἀκόμη τινὰ, ἐστράφην πρὸς τὴν περίξ πεδιάδα καὶ ἐζήτησαν εἰς τὰ διάφορα αὐτῆς σημεῖα ἔχνος τι τῆς ἐπαναστάσεως ἐκείνης, ἧτις ὑπὸ τοὺς εὐτυχεστάτους ἀρξαμένη οἰωνοῦς εἰμαρτο ν' ἀποπνιγῆ τοσοῦτον οἰκτρῶς καὶ ἀποτόμως. Ἐπειτα, αἰφνιδίως διακοπεῖς ἀπὸ τῶν σκέψεών μου ὑπὸ τῶν ἐπευφημούντων χωρικῶν, καὶ ἰδῶν πανταχοῦ τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν θωπευομένην ὑπὸ ἐλευθέρου ἀνέμου, τὰς ὁδοὺς ἐστρωμένας δάφνῃ καὶ μύρτῳ, παραταγμένους τοὺς εὐζώνους, τὰ ὠραία αὐτὰ τῆς πατρίδος παλληκάρια, εἰς ἅτινα μόνον ἐπεφυλάσσετο ἡ εὐτυχία νὰ διαδεχθῶσι τοὺς ἀνδρας τοῦ μεγάλου ἀγῶνος ἐν τῇ βῶμῃ, τῷ κάλλει καὶ τῷ φρονήματι, ἠσθάνθη ἐγκαρδιωτάτην χαρὰν, ὅτι ἀνέπνευσε τέλος ἡ δυστυχῆς πολίχνη, ἡ ἐν τῷ αἵματι ἄλλοτε καὶ τῇ ἀπελπισίᾳ βυθισθεῖσα. Ἐπρεπε νὰ γνωρίσῃ ἐπὶ τόπου τὰ μέρη αὐτὰ, ν' ἀκούσῃ παρὰ τῶν ἐνούσιων τῶν ἤδη ἀπελευθέρων τὴν δυστυχῆ τοῦ παρελθόντος ἱστορίας των, νὰ τὰ βλέπῃς τῶρα ἰδικά σου, καὶ θὰ ἐννοήσῃς μετὰ πόσης ἔθνικῆς φιλαυτίας, μετὰ ποίας τρυφερᾶς ἀγάπης πατῶ τὸ χῶμα τοῦτο, ὁμιλῶ μὲ τοὺς χωρικοὺς καὶ περιεργάζομαι ἀπλήστως ὅλα!

Ἴδου ὁ λόφος τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ, τὸν ὁποῖον κατεῖχον

οἱ Ἄραβες. Ἐπὶ τοῦ ἄλλου ἐκεῖ, παρὰ τὴν Παρασκευὴν, ἱστρατοπέδευεν ὁ Καταραχιάς, καὶ ἐπὶ τοῦ ὑψώματος, τὸ ὁποῖον ὑπέγκριται τῆς Πρεβέντας, ὁ Πέτρος Μαυρομιχάλης. Ἴδου ὁ μύλος, παρ' ᾧ κατεσκήνουν οἱ ὀπλίται τοῦ Λεωτσάκου. Ἡ ἐπισκοπῆ, ἀφ' ἧς ἐθεώμην τὸ πεδῖον, ἦτο ἀκριβῶς ἡ ἔδρα τοῦ ὀπλαρχηγοῦ Χατζηπέτρου. Ἡ ἐπανάστασις ἐγένετο κατ' ἑαρ τοῦ 1854. Ἡ πρώτη ἀπόπειρα, καταλήξασα εἰς μανιώδη ἐκατέρωθεν μάχην, ἀπέβη ὑπὲρ τῶν ἡμετέρων, τῶν ὁποίων ἀνεπτέρωσε τὰ χρυσαῖα ὄνειρα. Ἀλλὰ χρονίσαντες ἐκεῖ ἀνευ νεωτέρας ἐπικουρίας, κατελήφθησαν αἰφνης ἐκ τῆς πολυαριθμοῦ τοῦ Ἀβδῆ Πασσά στρατιάς καὶ ὑπέστησαν τὰς κλονεῖς καὶ φονικὴν φυγὴν. Πόσον αἶμα ἐπότισε τὴν πεδιάδα τῆς Καλαμπάκας πεδιάδα! Ἀληθῶς ἡ δροσὶς σοὶ ἀπρηθεῖται ἐπὶ τοιοῦτου πεδίου! Ὅπισθεν τῆς πολυἀνθρώπων τοῦ κατακορύφους τῶν Μετεώρων βράχους, διέσπειται αἰσθητικὴ ἀποκόπαιδα ἀπὸ τῆς σφαγῆς καὶ τῆς ἀτιμώσεως ὁ βράχος, εἰς τὸ μέρος ἀκριβῶς τὸ ὁποῖον καλεῖται ὁ σκελετός, οἷσι δ βράχος ἐκεῖ σχηματίζει δύο συνδεδεμένους ὡσεὶ ἐν ἀγκάλῃ ὄγκους, ἀπολήγοντας εἰς ἄκρα παρεμφεῆ πρὸς δύο κεφαλὰς.

Ἡ ἱστορία, τὴν ὁποίαν ἀβασανίστως σοῦ μεταδίδω, ἐλλειψεῖ πάσης καὶ ἐν Αῠθῆναις, πολλῶ μᾶλλον ἐνταῦθα, πειστικώτερας πηγῆς, εἴνε ἡ ζῶσα ἱστορία, ἀφήγησις δηλαδὴ πιστὴ καὶ ἀπαράλλακτος γέροντος μοναχοῦ, Ἡγουμένου τῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, τοῦ Κωνσταντιίου. Τὸ ἐδιαφέρον, μεθ' οὗ τὸν προεκάλεσα νὰ λέγῃ, τῷ ἀνέμνησεν τρυφίας τῆς ἀνδρικῆς νεότητός του ἡμέρας, καὶ ὅτε διηγείτο μοι ἐφάνη ὡσεὶ ἐμπνευσμένη σκιά, ἐξελοῦσα ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἐκείνων χωμάτων. Ἐκ τῶν ἀπομνημονευμάτων του δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ σοῦ βεβαιώσω τίποτε. Ὅ,τι γνωρίζω, εἶνε ὅτι ὁ γέρων ἡγούμενος ἐπολέμησεν ἐν Καλαμπάκᾳ. Ὅ,τι εἶδον εἶνε τὰ πατριωτικὰ του δάκρυα, τὰ ὁποῖα εἰλιμνῆ καὶ ἐγκάρδια συνώδευον τοὺς λόγους του. Μετὰ τὸν ἅγιον Πλαταμῶνος ἦτο ὁ δεῦτερος καλόγηρος, τοῦ ὁποίου καὶ ὡς Ἕλληνα καὶ ὡς χριστιανὸς αὐθορμήτως ἠσπασθῆν τὴν δεξιάν.

Ἡ Καλαμπάκα ἀπέχει τῶν Τρικκάλων περίπου τρεῖς ὥρα. Κι ἐπέχουσα τὴν ἄκρον τοῦ Κάμπου, ἐκεῖ ὅπου δηλαδὴ,

νησα
ἰν ζη
μηλὴν τ

τὸ tremens) ἀποτεινόμενος καὶ πρὸς τοὺς τρεῖς, ἅμα δὲ καὶ πρὸς μόνον τὸν κ. Χαδζηϊωάννου, ἐφώνησε :

— Κύριε ἀντισυνταγματάρχα, τὸ καπέλλο σας!

Μετὰ τοῦτο ἐστάλη ἐπιστολὴ προκλητικὴ πρὸς τὸν κ. Κολοκοτρώνη, ὅστις καὶ ὤρισε ἀμέσως τοὺς μάρτυράς του, ὡς καὶ ὁ κ. ἀντίπαλος τοὺς ἰδικούς του καὶ ἔλαβε χώραν ἡ μονομαχίαν.

Ἡ ἐκπυρσοκρότησις ἐγένετο ἄνευ σκοπεύσεως, μετὰ ταχύτατον ἔν, δύο, τρία.

Ἐποῦ δ' ἐπυροδόλησαν δις, οἱ μάρτυρες ὑπέλαβον περαιωμένην τὴν μονομαχίαν.

Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν αὐτῆς ἡ αὐλὴ ἦτο εἰς διαρκῆ ἀγωνίαν περὶ τοῦ ἀποτελέσματος.

Διὰ ποῖον ἐκ τῶν δύο ἐνδιεφέρετο :

Πῶς διαφθεύρονται τὰ πάντα ἐν ἡμῖν. Ἡ Ἐφημερίς τῶν Γνωστοποιήσεων ἐλλείψει ἀγγελιῶν ἤρχισε νὰ δημοσιεύῃ κύρια ἄρθρα περὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς ἀνθρωπότητος!

Διὰ τὴν συλλογὴν τοῦ Ἀσμοδαίου :

Ἐν τῇ Ὁδῷ Προαστείου συλλαμβάνομεν τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν :

ΡΑΠΤΗΣ

Α'. ΔΕΥΤΕΡΑΙΟΣ.

ΤΟ ΜΗ «ΧΑΝΕΣΑΙ» ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ.

ΤΣΑΤΡΑ-ΠΑΤΡΑ.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑ.

Προσεχῶς ἐκδίδεται νέα ἔφημερίς Ἐπιστρατεία σκοποῦσα νὰ φέρῃ εἰς φῶς ὅσα τυχόν ἐτελέσθησαν ἐν τῷ στρατῷ σκότια ἔργα, δύνανται λοιπὸν, ὅσοι ἐπαθον ἀδίκως, παρανόμως καὶ παραλόγως, νὰ ἐκθέσωσιν ἐν αὐτῇ ὅσα εἶδον καὶ ἐπαθον κακά.

Θεωρία λοχίου. α' Ἀπαγορεύεται εἰς τὸν στρατιώτην νὰ ἐπίσκηται εἰς τὸ μέρος, ὅπου συχνάζουν ἀνώτεροι. Νᾶ, π. χ. ἐὰν ἦσθε εἰς μίαν ταβέρναν καὶ ἔλθω καὶ ἐγώ, σεῖς ὀφείλετε νὰ σηκωθῆτε νὰ φύγητε, τὸ ἴδιον κάμνω καὶ ἐγώ ὅταν ἐρχῶνται οἱ κκ. ἀξιωματικοί.

Λόγος εἰς γραμμὴν! α' Ἡ Σ. Κυβέρνησις ἐκτιμῶσα τὰς καλὰς ἰδιότητας τῶν ἐπιστρατῶν ὑπαξιωματικῶν διέταξε νὰ μείνουν εἰς τὸν στρατὸν, ὅσοι ἐξ αὐτῶν θέλουν. Ἡ πατρις, βλέπετε, ὡς ἐτίμησεν, ἡ πατρις ἔχει μέλλον καὶ ἂν ἀρσιωθῆτε εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς πατρίδος θὰ ἔχετε καὶ σεῖς λαμπρὸν μέλλον καὶ θὰ προαχθῆτε. Οἱ βουλόμενοι ἐκ τῶν ὑπαξιωματικῶν, δύο βήματα ἔμπρός! Οὐδείς!!!

Ἐποῦ ἐφάγαμεν τόσα καὶ τόσα ἑκατομμύρια, ἀποῦ ἐφά-

γατε τόσας προμηθείας, ἀποῦ ἐφαγον τόσους ἵππους καὶ ἡμίονους καὶ ἄχυρα καὶ κριθὰν, ἀποῦ δίδουσιν εἰς τοὺς ἐπαλομένους στρατιώτας τὰ ἀμπέχονα καὶ τὰς περισκελίδας (κάλιστα ποιούντες), εἰς τί νομίζετε ἐσκέφθησαν νὰ δέξουν οἰκονομολογικὸν πνεῦμα; Εἰς κομβία τῶν στρατιωτῶν! Ἄφῃκαν δύο μόνον κομβία εἰς ἕκαστον, κρατήσαντες τὰ λοιπὰ καὶ εἶδομεν ἴδιοις ὄμμασι στρατιώτας σκοποὺς ἀκόμη, μετὰ τὰ λωρίξ, μετὰ ἐξυλωμένα ἐπώμια καὶ μετὰ δύο μόνον κομβία. Ἡ οἰκονομία αὕτη ὁμοιάζει ὡς ἂν ἐκράτουν τὰς οὐράς τῶν ἀποθανόντων ἵππων διὰ νὰ τὰς χρησιμοποιήσωσιν εἰς λοφία.

Ἐπιθεώρησις ἴλης ἵππικου. Οἱ ἵπποι καὶ μακρόθεν φαίνονται ὅτι διῆλθον ἐκ Μεσολογγίου ἔχοντες ἐντετυπωμένον τὸν στίχον τοῦ Βαλαωρίτου ἀτὸ Μεσολόγγι σκέλεθρο; γυμνὸν, ξεσαρκωμένον, οἱ ἵπποις κατὰ γράμμα κίτρινοπράσινοι, οἱ δὲ κκ. ἀξιωματικοὶ εἰς ἀντίστροπον λόγον πρὸς τε τοὺς ἵππους καὶ τοὺς ἵπποις.

Ἡ 9 πρῶτὴν ὥρα εἶχεν ἠχήσει, τὸ δὲ ἀτμόπλοιο τοῦ γύρου Ἐλπίς, φέρον ἐν ὄλον τάγμα, τὸ 22ον καὶ ἀπείρους ἐπιβάτας, εἶχε συρίζει τρεῖς καὶ ἦρε ἀγκυραν πρὸς ἀπόπλοιν! Ἀξιωματικὸς τις, μέλλων ν' ἀναχωρήσῃ συνωμίλει ἀμερίμως μετὰ συναδέλφων του καὶ ἐπεριδιάβαζεν εἰς τὴν προκυμαίαν μίαν λέμβον μετὰ βραδύναντας ἐπιβάτας ἐφάνη, ὁ δὲ πλοίαρχος ἐστάθη καὶ τοὺς παρέλαβεν, ἀλλ' ὁ ἀξιωματικὸς ἀγρὸν ἠγόραζε καὶ ἐξῆκολούθει τὸν περιπάτον του καὶ, ὅτε τὸ ἀτμόπλοιο ἐσάλπαρε πλεόν, ἐνεθυμήθη ὅτι εἶναι διὰ ταξίδι καὶ ἐπιβάς λέμβου ἠγωνία νὰ τὸ προφθάσῃ ἰστάμην παρὰ τὸν σταθμὸν τῆς πρωτοφυλακῆς καὶ ἤκουον τὰ ἐξῆς παρὰ τῶν στρατιωτῶν, οἱ ὅποιοι τῶρα εὐρίσκονται εἰς τὰς ἐστίας των.—Μωρὲ ἀπαίτησι τοῦ σοῦ τὴν ἔχει νὰ τὸν περιμένουν 1500 ἄνθρωποι!—Αἰ Παναγία μου, ἄς τὸν ἀφῆνε καὶ ἄς ὑπηρετοῦν τρεῖς ἡμέρας ἀκόμη ἀγγάρια.—

Ἄ, Καπετάνιο μου, ἀφῆσέ τον ὅξω καὶ νὰ σὲ ἴδω Πλωτάρχη. Τὸ ἀτμόπλοιο ἐστάθη πρὸς στιγμὴν, οἱ δὲ στρατιῶται προφανῶς δυσηρεστήθησαν.—Ρε, ξέρεις τί ἔχει χάξι; λέγει ὁ δεκανεὺς, νὰ τὸν ἀφῆσῃ νὰ ζυγώσῃ πολὺ κοντὰ καὶ ἅμα ζυγώσῃ, νὰ τραβήξῃ νὰ φύγῃ. Οὔτε μάγος νὰ ἦτον ὁ δεκανεὺς, οὔτε συνεννόησιν νὰ εἶχε μετὰ τὸν πλοίαρχον, τὸν ἀφῆκε καὶ ἤγγισε σχεδὸν τὸ ἀτμόπλοιο καὶ ἀμέσως μετὰ ὅλην τὴν δύναμιν τοῦ ἀτμοῦ τὸν ἀφῆσε τὸν καλὸν σου εἰς τὰ κρύα τοῦ λουτροῦ. Οἱ στρατιῶται μόνον τοῦμπαις δὲν ἔκαναν ἀπὸ τῆς χαρᾶς τους. Γιατί πηγαίνετε κόντρα ἰς τὸν ἀνώτερό σας; τοὺς ἐρώτησα.—Γιατί με εἶδε οὐρῶντα μιὰ φορὰ εἰς τῆς ἐλῆαις τῆς Λευκάδος καὶ μ' ἔβαλε ἕνα μῆνα ρε μέσα, λέγει ὁ εἷς.—Γιατί ἤμουν σκοπὸς καὶ διῆλθε πεντάκις τῆς σκοπιᾶς, ἐπειδὴ δὲ δὲν τῷ ἔφερον τὸ σέβας καὶ τὴν πέμπτην φορὰν μετὰ ἐτράταρε μιὰ δεκαπεντάρα λέγει ὁ ἄλλος.—Τὸν νοῦ σας παιδιὰ, λέγει ὁ δεκανεὺς, τῶρα ποῦ βγαίνει, τὸ σέβας ὅλοι τακτικὰ γιὰτ' εἶναι φούρκα.

Ἐν ἐσχάτως γενόμενον συνοικέσιον ἀπέδειξεν ἡλίου φαινό-
ντερον κατὰ τοὺς δικηγόρους, ὅτι αὐτὸν θέλ' ἡ νύφη καὶ ὁ γαμβρὸς, τύφλαι νάχουν οἱ συμπεθεροί.»

Νεῖκος.